

بنية المصطلحات الدينية اليهودية (ظواهر وعلاقات دلالية)

بحث مقدم للمشاركة في المؤتمر العاشر لكلية اللغات
المحور: العلوم اللغوية

أ.م.د. غزوان مجيد رشيد
جامعة بغداد /كلية اللغات /قسم اللغة العبرية

Assist.Prof. Dr. GhazwanMajeedRasheed
Baghdad University/ College of Languages/ Hebrew Language
Department
g.majeed1978@colang.uobaghdad.edu.iq.

الباحث: علي احمد سعيد
ماجستير لغة عبرية/لغة
researcher: Ali Ahmed Saeed
Master of Hebrew Language / Language
Ali.ahmed1210a@colang.uobaghdad.edu.iq

2023

المستخلص

يسلط البحث الضوء على تعريفات المصطلح والمفاهيم بشكل عام، والمصطلح الديني اليهودي ومفهومه بشكل خاص، كما يوضح المعايير الواجب توفرها في المصطلح والمفهوم.

يتناول البحث علاقة علم الدلالة بالمصطلح الديني من ناحية البناء الدلالي في اللغة العبرية، ويوضح أهمية المورفيم ومساهمته في عملية بناء المصطلح من الناحية الدلالية.

يتركز البحث في دراسة المصطلحات الدينية اليهودية على الطريقة التحليلية- الوصفية وفق معايير دلالية في اللغة العبرية، كما يبين الحالات التي تشذ عن تلك المعايير في عملية البناء نفسها.

توصل البحث الى ان ابرز سمة في المصطلح الديني اليهودي هي ظاهرة الحذف، من دون اغفال الظواهر الدلالية الاخرى مثل الاشتغال والتخصيص والاستعارة والكناية والتضاد والترادف.

تקציר

מחקר זה שופך אור על הגדרות המונחיה מושגים בצורה כללית,

המונחיה היהודי ומשוגיוב מיוחד.

כמו כן הוא מבהיר את הקריטריונים שחייבים להיות במונח מושג.

המחקר עוסק בהיחסים שבין הסמנטיקה לבין המונחיה דתית מבחינת המבנה הסמ

נטיבלשון עברית,

ומציג את השיבות המורפמות והתהליך יצירת המונח על הרמה הסמנטי.

המחקר מתמקד בנתוח המונחים הדתיים היהודיים דרך הנקיטה בשיטה האנאלי

טית-דסקרפטיבית לפי נורמות סמנטיות שלהלשון עברית,

כמו כן מבהיר הקריטריונים שחורגים מהנורמות אלו.

ממצאיה המחקר מגלים כיהמאפיינה בולט ביותר בתהליך יצירת המונחיה דתיהוא

"האליפסה",

תופעת

מבלי להתעלם מהתופעות הסמנטיות האחרות כגון הכללות והתייחדות והמטאפור

הוה מטונימיה והנרדפות והניגוד.